

ROK TRZYDZIESTY PIERWSZY

ZESZYT PIERWSZY

RUCH PRAWNICZY
EKONOMICZNY
i SOCJOLOGICZNY

ORGAN
UNIwersytetu im. A. Mickiewicza
i Wyższej Szkoły Ekonomicznej
w Poznaniu

KWARTAŁ PIERWSZY

WARSZAWA 1969
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

KOMITET REDAKCYJNY

Redaktorzy

Stanisław Borowski, Stanisław Kowalski (zast. redaktora naczelnego),
Adam Łopatka, Anna Michalska (sekretarz redakcji), Alfred Ohanowicz (redaktor naczelnny), Stanisław Smoliński (zast. red. naczelnego)

Członkowie

Wiktor Jaśkiewicz, Alfons Klafkowski, Seweryn Kruszczyński,
Władysław Markiewicz, Tadeusz Molenda, Tadeusz Szczurkiewicz,
Stanisław Waszak, Franciszek Wróblewski, Zbigniew Zakrzewski

Adres Redakcji

Poznań, ul. Czerwonej Armii 90, Coll. Iuridicum UAM
pokój 87, tel. 546-60

Copyright by
Państwowe Wydawnictwo Naukowe
Warszawa 1968

Printed in Poland

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE — ODDZIAŁ W POZNANIU

Nakład 1282+148 egz. Ark. wyd. 33,5. Ark. druk. 27. Papier druk. sat. kl.V, 65 g. 70 x 100 cm.
Do składania oddano 4 XI 1968 r. Do druku podpisano 25 II 1969 r. Druk ukończono
w lutym 1969 r. Zamówienie nr 602/95. G-3/176. Cena zł 30,-

DRUKARNIA UNIWERSYTETU im. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

SPIS TREŚCI

I. ARTYKUŁY

Prof. Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dr Tadeusz Cyprian, <i>Niezawinione sprowadzenie stanu powszechnego niebezpieczeństwa</i>	1
Prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, dr Jerzy Śliwowski, <i>Uprawnienia sędziego w dziedzinie orzekania i wykonania kary</i>	13
Adiunkt Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dr Wojciech Łączkowski, <i>Klasyfikacja budżetowa w ustawach budżetowych</i>	27
Adiunkt Uniwersytetu Wrocławskiego, dr Walerian Sanetra, <i>Pojęcie ryzyka zakładu pracy w prawie pracy</i>	37
Prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, dr Bronisław Walaszek, <i>O niektórych aspektach prawnych inseminatio artificialis</i>	55
Adiunkt Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dr Aleksander Tobis, <i>Wywiady i opinie milicji, zakładów pracy i rad narodowych jako podstawa orzeczeń o warunkowych zwolnieniach</i>	73
Sekretarz Kolegium Arbitrów przy Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego w War- szawie, mgr Zbigniew L. Nanowski, <i>Problem normy czasu pracy w usta- wodawstwie polskim</i>	87
Dr Wojciech Muszalski z Instytutu Pracy w Warszawie, <i>Trzy systemy pra- wa pracy</i>	97
Adiunkt Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, dr Janusz Homplewicz, <i>Problematyka prawa systemu oświaty i wychowania w PRL. Zagadnienia prawnych form działania</i>	113
Adiunkt Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dr Stanisław Soł- tysiński, <i>Z problematyki ochrony konsumenta w angielskim prawie prywatnym</i>	129
Adiunkt Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, dr Marian Guzek, <i>Istota i cel integracji gospodarczej</i>	145
St. asystent Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, mgr Eugeniusz Naj- lepszy, <i>Miejsce państwowego monopolu handlu zagranicznego w założe- niach socjalistycznego sposobu produkcji</i>	161
Docent Uniwersytetu Warszawskiego, dr Egon Vielrose, <i>Przymusowe oszczę- dzenie a handel zagraniczny</i>	179
St. asystent Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, mgr Janusz Tomida- jewicz, <i>Środki polityki integracyjnej w ramach EWG</i>	195
St. Asystent Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, mgr Ryszard Ławni- czak, <i>Strefa wolnego handlu — forma ugrupowania integracyjnego z przy- szłością</i>	209
Adiunkt Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dr Mieczysław Gulcz, <i>Wpływ kapitałów zagranicznych na tworzenie warunków tzw. sa- mopomocy w krajach rozwijających się</i>	231

Prof. Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, dr Ludwik Jankowiak i st. asystent Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, mgr Marek Makiela, <i>Walka krajów naftowych ze światowym kartelem, naftowym</i>	245
Docent Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, dr Janusz Piasny, <i>Wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego radzieckiej Gruzji</i>	263
Prof. Uniwersytetu im. Marcina Lutra w Halle, dr Anton Borgmeier, <i>Prognoza rozwoju gospodarki narodowej w NRD. Podstawowe zagadnienia</i>	277
Adiunkt Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, dr Łukasz Czuma, <i>Wpływ czynników instytucjonalnych na rozwój gospodarczy regionów opóźnionych we Włoszech</i>	287
Mgr Bożenna Chmielewska z Ośrodka Badań Naukowych w Koszalinie, <i>Z badań nad przestępczością nieletnich w województwie koszalińskim</i>	311

II. PRZEGLĄD PIŚMIENICTWA

A. Michalska, <i>Prawo a normy techniczne w państwie socjalistycznym</i> , Poznań 1968, PTPN, ss. 165 (rec. Sylwester Zawadzki)	325
T. Rabska, <i>Prawo administracyjne stosunków gospodarczych</i> (skrypt), Warszawa 1967, PWN, ss. 180 (rec. Janusz Łętowski)	328
E. Iserzon, <i>Prawo administracyjne. Podstawowe instytucje</i> , Warszawa 1968, Wyd. Prawnicze, ss. 295 (rec. Karol Marian Pospieszalski)	330
S. Gebethner, <i>Rząd i Opozycja JKM w systemie politycznym Wielkiej Brytanii</i> , Warszawa 1967, KiW, ss. 347 (rec. Kazimierz Nowak)	333
W. Berutowicz, <i>Znaczenie prawne sądowego dochodzenia roszczeń</i> , Warszawa 1966, Wyd. Prawnicze ss. 197 (rec. Edmund Wengerek, Józef Subkowski)	336
J. Winiarz, <i>Użytkowanie wieczyste</i> , Warszawa 1967, PWN, (rec. Tadeusz Smyczyński)	339
J. Paliwoda, <i>Kierowanie rolnictwem przez rady narodowe. Zagadnienia administracyjnoprawne</i> , Warszawa 1967, Ossolineum, ss. 331 (rec. Jan Winiarz)	341
M. Matey, <i>Pracownicy umysłowi, zagadnienia prawne i społeczne</i> , Warszawa 1967, PWN, ss. 210 (rec. Jan Jończyk)	344
J. Głuchowski, <i>Lokaty budżetowe w Polsce Ludowej</i> , Toruń 1968, ss. 96 (rec. Wojciech Łączkowski)	346
<i>Poozbrowienie. Szkice i rozprawy</i> , Warszawa 1966, PISM, ss. 331 (rec. Genowefa Lisner)	348
<i>Voprosy kibernetiki i pravo</i> , Moskwa 1967, Izdatielstwo „Nauka”, ss. 311 (rec. Andrzej Mrózek)	357
J. Ciahunowicz, <i>Zdolność produkcyjna w przemyśle. Problemy badania i wykorzystania</i> , Warszawa 1968, PWE, ss. 222 (rec. Czesław Glinkowski)	354
S. Wykretowicz, <i>Przemysł cukrowniczy i jego rola w ekonomice Polski Ludowej</i> , Poznań 1967, PWN, ss. 166 (rec. Stanisław Wacławowicz)	357
S. Kwiatkowski, <i>Produkcyjne zachowanie się jednostki w zespole pracowniczym</i> , Warszawa 1967, PWE, ss. 179 (rec. Wiktor Gabrusewicz)	358
<i>Rocznik Statystyczny Inwestycji i Środków Trwałych 1946-1966</i> , Warszawa 1968, GUS, ss. XLVI + 489 (rec. Ewa Bittnerowa)	360
J. Goldman, K. Kouba, <i>Hospodářský rust v ČSSR. Úvod do teorie ekonomického růstu za socialismu a experimentální pokus o aplikaci modelu Kaleckého na statistická data</i> , Praha 1967, Academia, ss. 144 (rec. Jerzy Tarajkowski)	362

K. D. George, <i>Productivity in Distribution</i> , Cambridge 1966, The University Press, ss. 107 (rec. Stanisław Wierzechosławski)	365
J. Iżycki, J. Wołczyk, <i>Planowanie zatrudnienia kadr oświatowych</i> , Warszawa 1968, PZWS, ss. 131 (rec. Kazimierz Denek)	367
I. Kertes, <i>Taktika i psichologičeskije osnovy doprosa</i> , Moskwa 1965, Juridičeskaja Literatura, ss. 164 (rec. Eugeniusz Talejko)	370

III. PRZEGLĄD ORZECZNICTWA

<i>Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego</i> (zebrał Henryk Dąbrowski)	373
<i>Orzecznictwo karne Sądu Najwyższego</i> . Izba Karna i Izba Wojskowa (zebrał Stefan Kalinowski)	378
<i>Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach ze stosunku pracy i o zaopatrzenie emerytalne</i> (zebrał Tadeusz Wasylecki)	382
<i>Orzecznictwo Trybunału Ubezpieczeń Społecznych</i> (zebrał Tadeusz Wasylecki)	383
<i>Orzecznictwo Głównej Komisji Arbitrażowej</i> (zebrał Zenon Kłafkowski)	386

IV. SPRAWOZDANIA I KOMUNIKATY

<i>Nauka prawa administracyjnego w Austrii w latach 1956-1966</i> (Erwin Melichar)	395
<i>Pięćdziesięciolecie istnienia Uniwersytetu w Tbilisi</i> (Janusz Piasny)	401
<i>Ekonomia w sekcji francuskiej Uniwersytetu w Louvain</i> (Wacław Wilczyński)	405
<i>Przewód habilitacyjny dra Wojciecha Łączkowskiego</i> (Eryk Wojciechowski)	407
<i>Doc. dr Witold Dąbrowski, 1935 - 1968</i> (oprac. Marian Zimmermann)	410
<i>Mgr Włodzimierz Zelichowicz 1916-1968</i> (oprac. Zdzisław Kołaczyk i Włodzimierz Staś)	412

CONTENTS

I. ARTICLES

Dr. Tadeusz Cyprian, Professor at Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>Causing of Public Danger without Wrongful Intent.</i>	9
Dr. Jerzy Śliwowski, Professor at Copernicus University in Toruń. <i>Competence of the Judge to Decide on the Penalty and on its Implementation.</i>	24
Dr. Wojciech Łączkowski, Docent at Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>Budgetary Classification of Budget Laws.</i>	35
Dr. Walerian Sanetra, Adjunct at Wrocław University, <i>The Notion of the Risk of Employer in Labour Law.</i>	52
Dr. Bronisław Walaszek, Professor at Jagiellonian University in Cracow, <i>Some Legal Aspects of Artificial Insemination.</i>	71
Dr. Aleksander Tobis, Adjunct at Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>Interviews and Opinions of Militia, Employers and People's Councils as Basis of Decisions on Conditional Release of Prisoners.</i>	86
Mgr. Zbigniew L. Nanowski, Secretary of the Arbiter College at the Polish Foreign Trade Chamber in Warsaw, <i>Norm of Duration of Work in Polish Legislation.</i>	96
Dr. Wojciech Muszalski, Institute of Labour in Warsaw, <i>Three Systems of Labour Law.</i>	112
Dr. Janusz Homplewicz, Adjunct at Jagiellonian University in Cracow, <i>Legal Problems of Education in Poland. Legal Forms of Activity.</i>	127
Dr. Stanisław Sołtysiński, Adjunct at Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>Consumer Protection in English Private Law.</i>	142
Dr. Marian Guzek, Adjunct of the Poznań School of Economics, <i>The Concept of Economic Integration and the Goal of Integration Policy.</i>	160
Mgr. Eugeniusz Najlepszy, Senior Assistant of the Poznań School of Economics, <i>The Place of the State Monopoly of Foreign Trade within the Framework of Socialist Production.</i>	117
Dr. Egon Vielrose, Professor of the Warsaw University, <i>Forced Savings and Foreign Trade.</i>	193
Mgr. Janusz Tomidajewicz, Senior Assistant of the Poznań School of Economics, <i>Measures of Integration Policy in E.E.C.</i>	208
Mgr. Ryszard Ławniczak, Senior Assistant of the Poznań School of Economics, <i>Free Trade Area — A Pattern of Successful Integration in the Future.</i>	229
Dr. Mieczysław Gulez, Adjunct of the Adam Mickiewicz University in Poznań. <i>Influence of Foreign Capital on Conditions of the So-Called Self-Help in Underdeveloped Countries.</i>	243

Dr. Ludwik Jankowiak, Professor of the Poznań School of Economics, and Marek Makieła, Senior Assistant of the Poznań School of Economics, <i>The Fight of the Oil Countries against the World Oil Cartel</i>	262
Dr. Janusz Piasny, Docent of the Poznań School of Economics, <i>Indicators of Socio-Economic Development in Soviet Georgia</i>	275
Dr. Anton Borgmeier, Professor of the Marthin Luther University in Halle, <i>Prognosis of the Development of National Economy in German Democratic Republic. Basic Problems</i>	284
Dr. Łukasz Czuma, Adjunct of the Catholic University in Lublin, <i>The Impact of Institutional Factors on Economic Development of Backward Regions in Italy</i>	308
Mgr. Bożenna Chmielewska, Research Centre in Koszalin, <i>Juvenile Delinquency in Koszalin Voivodeship</i>	
II. SURVEY OF LITERATURE	325
III. SURVEY OF DECISIONS	373
IV. NOTES AND COMMUNICATIONS	395

СОДЕРЖАНИЕ

I. СТАТЬИ

Проф. Университета им. А. Мицкевича в Познани, др. Тадеуш Циприан, <i>Состояние всеобщей опасности, вызванное неумышленно.</i>	1
Проф. Университета им. М. Коперника в Торуне, др. Ежи Сливовски, <i>Права судьбы в области решения и их приведения в исполнение приговора.</i>	13
Адъюнкт Университета им. А. Мицкевича в Познани, др. Войцех Лончковски, <i>Классификация бюджета в бюджетных уставах.</i>	27
Адъюнкт Вроцлавского Университета, др. Валериан Санетра, <i>Понятие риска предприятия в трудовом праве.</i>	37
Проф. Ягеллонского Университета в Кракове, др. Бронислав Валяшек, <i>О некоторых юридических аспектах искусственного оплодотворения.</i>	55
Адъюнкт Университета им. А. Мицкевича в Познани, др. Александр Гобис, <i>Опросы и высказывания милиции, предприятий и Рад Народовых как основа судебных решений о условных увольнениях.</i>	73
Секретарь Коллегии Арбитров Польской палаты Внешней торговли в Варшаве, мгр. Збигнев Л. Нановеки, <i>Вопросы нормы рабочего времени в польском законодательстве.</i>	87
Др. Войцех Мушалъски, из Института Труда в Варшаве, <i>Три системы трудового права.</i>	97
Адъюнкт Ягеллонского Университета в Кракове, др. Януш Гомплевич, <i>Юридические проблемы системы просвещения и воспитания в ПНР. Вопросы юридических форм действия.</i>	113
Адъюнкт Университета им. А. Мицкевича, др. Станислав Солтыньски, <i>Из вопросов охраны прав потребителя в английском частном праве.</i>	129
Адъюнкт Высшей Экономической Школы в Познани, др. Мариан Гузек, <i>Сущность и цель экономической интеграции.</i>	145
Ст. ассистент Высшей Экономической Школы в Познани, мгр. Еугениуш Найлепши, <i>Место государственной монополии зарубежной торговли при предпосылках социалистического способа производства.</i>	161
Доцент Варшавского Университета, др. Эгон Фильрозе, <i>Принудительная экономия, а зарубежная торговля.</i>	179
Ст. ассистент Высшей Экономической Школы в Познани, мгр. Януш Томидаевич, <i>Способы интеграционной политики в рамках ЕЭС.</i>	196

Ст. ассистент Высшей Экономической Школы в Познани, мгр. Рышард Лавничак, <i>Сфера свободной торговли—форма группировок, которой принадлежит будущее</i>	209
Адъюнкт Университета им. А. Мицкевича в Познани, Мечислав Гульч, <i>Влияние зарубежных капиталов на возникновение условий так называемой взаимопомощи в развивающихся странах</i>	231
Проф. Высшей Экономической Школы, проф. Лудвик Янковяк и ст. ассистент Высшей Экономической Школы, мгр. Марек Макела, <i>Борьба нефтеобладающих стран с мировым нефтяным картелем</i>	245
Доцент Высшей Экономической Школы в Познани, др. Януш Пясны, <i>Показатели общественно-экономического развития Советской Грузии</i>	2.63
Проф. Университета им. Мартина Лютера в Халле, др. Антон Боргмейер, <i>Прогноз развития народного хозяйства ГДР. Основные проблемы</i>	277
Адъюнкт Католического Люблинского Университета, др. Лукаш Чума, <i>Влияние государства и некоторых учреждений на экономическое разражение отсталых районов в Италии</i>	287
Др. Боженна Хмелевска из Центра Научных Исследований в Кошалине, <i>Из исследований преступности малолетних в Кошалинском воеводстве</i>	311
II. ОБЗОР ЛИТЕРАТУРЫ	325
III. ОБЗОР СУДЕБНОЙ ПРАКТИКИ	373
IV. ОТЧЁТЫ И СООБЩЕНИЯ	395